
Vækst med visioner

16 initiativer, der bidrager til varig vækst

Marts 2013

Forord

Danmark har grundlæggende set en stærk økonomi, som roses for gode rammebetingelser og et godt investeringsklima for virksomheder. Vi har grund til at være stolte af den nordiske samfundsmodel, og det er den, vi skal bygge videre på.

Derfor må vi heller ikke tro, at vi kan spare os ud af krisen, eller at vi kan opnå en styrket konkurrenceposition ved at være tilbageholdende. Den eneste vej til at fastholde vores stærke samfundsøkonomi er at satse på flere innovative virksomheder, flere iværksættere og flere nye virksomheder, der vokser – og at hæve vidensniveauet og andelen af højtuddannede i de private virksomheder.

Styrker vi virksomhederne, styrker vi også beskæftigelse og skattegrundlag – og det kan give ny vækst og overskud til nye investeringer. Aktuelt gøres der en stor indsats for at øge væksten og virksomhedernes konkurrenceevne.

Men indsatsen mangler visioner, fordi den i for høj grad er rettet mod de store og allerede veletablerede virksomheder. I stedet skal vi rette blikket mod de virksomheder, vi skal leve af i fremtiden, og det er i vidt omfang de små og nystartede virksomheder, hvor den reelle jobskabelse sker.

Vi skal sørge for, at der bliver mange flere iværksættere og mange flere nye virksomheder - og for, at de nye virksomheder får optimale betingelser for at vokse. Der er brug for mere viden, flere kompetencer og bedre vækstbetingelser både for de nye og for de eksisterende virksomheder, hvis de skal klare sig godt i den aktuelle og fremtidige konkurrencesituation.

AC byder derfor ind med forslag til 16 initiativer, der kan styrke iværksætterne og virksomhederne og dermed bidrage til at skabe varig vækst.

16 initiativer, der bidrager til varig vækst

Flere iværksættere og nye virksomheder

1. Etableringsydelse til iværksættere
2. Udvidelse af iværksætterpilotordningen
3. Iværksættere skal kunne udskyde adgangen til dimittendydelse
4. Små og billige opstartslån til iværksættere
5. Bedre mødesteder for studerende med iværksætterambitioner
6. Flere skal skabe deres eget job

Bedre vækstbetingelser for virksomhederne

7. Skatteincitament for øget beskæftigelse i den private sektor
8. Fælles nordisk vækstprogram for gazellevirksomheder
9. Små virksomheder skal kunne fremføre underskud

Flere kompetencer til virksomhederne

10. Ny akademikerkampagne: Fokus på særlige vækststudfordringer i SMV'erne
11. Systematisk indsats for at imødegå mangel på specialistkompetencer
12. International videnpilot
13. Kandidatstuderende fra BRIK-lande som brobyggere til vækstmarkederne

Mere viden til virksomhederne

14. Offentlige forskningsinvesteringer på 1,5 pct. af BNP i 2020
15. Ny model for videnoverførsel fra universiteterne
16. Innovationsordning målrettet SMV'erne

Flere iværksættere og nye virksomheder

Flere iværksættere og nye virksomheder

1. Etableringsydelse til iværksættere

Finanskrisen og diverse bankpakker har fået bankerne til at stramme lånepolitikken, og det har ramt de små og nye virksomheder – iværksætterne hårdt. Da det i høj grad er nye virksomheder, som står for nettojobskabelsen i Danmark, er der behov for at sikre, at der også under krisen etableres nye virksomheder.

AC foreslår:

Staten skal indføre en etableringsydelse for iværksættere. Ikke som en ret, men som et tilbud til dem, som har faglige kvalifikationer, personligt drive og en realistisk og skalerbar idé med forretningspotentialer. Der skal således ske en udvælgelse af dem, som tilbydes etableringsydelse. Udvælgelsen bør ske af et panel af aktører med særlige forudsætninger for og erfaringer med at vurdere iværksætteres personlige, faglige og forretningsmæssige potentialer.

2. Udvidelse af iværksætterpilotordningen

I regeringens innovationsstrategi er der afsat midler til en iværksætterpilotordning for 40 dimittender. Iværksætterpilotordningen udgør en investering i udviklingen af nye virksomheder og vil kunne bidrage til både innovation og jobskabelse.

AC foreslår:

Iværksætterpilotordningen udvides og gøres permanent. Universiteter, erfarne iværksættere og serieiværksættere skal forestå udvælgelsen af de dimittender, som omfattes af ordningen.

3. Iværksættere skal kunne udskyde adgangen til dimittendydelse

Dimittender, der efter endt studium løber en risiko og starter egen virksomhed, skal ikke stilles ringere mht. dagpengeret, end de studerende, der modtager dagpenge i umiddelbar forlængelse af studiet. Vi skal anerkende den arbejdsindsats, der er ved at opbygge en virksomhed. I dag er nyuddannede, som vælger at starte virksomhed frem for at melde sig som ledige, ikke dagpengeberettigede, hvis de ikke har haft en indtægt i virksomheden.

AC foreslår:

Nyuddannede skal have mulighed for at udskyde adgangen til dimittendydelse, så længe de er i gang med at opbygge en virksomhed og skabe eget forsørgelsesgrundlag.

4. Små og billige opstartslån til iværksættere

Det er ofte svært for iværksættere at få lån i banken til opstartsfasen. Venture kapitalfonde og Vækstfonden støtter virksomheder, som er nået forbi den første etableringsfase. Lån på favorable vilkår vil være en tiltrængt økonomisk håndsrækning til nye iværksættere. Et forsøgsprojekt i Fonden for Entreprenørskab har vist, at det giver gode resultater at tildele iværksættere små beløb i opstartsfasen – det giver større beskæftigelseseffekt og højere overlevelsesrate.

AC foreslår:

Tilbud om opstartslån for de iværksættere, som under krisen har svært ved at få et lån i bankerne. En statslig "kreditforening" yder opstartslånet på favorable vilkår efter samme model, som gælder for SU-lån, dvs. lav rente og lille månedlig ydelse. Den statslige kreditforening skal foretage sin egen vurdering af iværksætternes projekt, forretningsplan og rentabilitet uafhængigt af bankernes vurdering. Vurderingen skal foretages af et vurderingspanel med bl.a. serieiværksættere, andre erfarne iværksættere og revisorer.

5. Bedre mødesteder for studerende med iværksætterambitioner

Flere undersøgelser viser, at et fælles træk for succesrige vækstvirksomheder, er, at de er etableret af et team af personer, der bidrager med forskellige, komplementære kompetencer og fagligheder. Studerende med iværksætteridéer har derfor behov for at blive ført sammen med andre studerende, der kan byde ind med forskellige kompetencer og fagligheder. Men ofte er det svært for de studerende at finde frem til andre studerende med tilsvarende iværksætterambitioner, og særligt hvis de skal findes uden for eget studiemiljø og institution.

På flere universiteter, eksempelvis Syddansk universitet, er der gode erfaringer med virksomhedssamarbejder i regionen, hvor studerende, på tværs af studiemiljøer, kan byde ind på projekter. De studerendes evne til tværfagligt samarbejde styrkes, deres forretningsforståelse øges, og ikke mindst baner det vejen for en iværksætterkultur.

AC foreslår:

Universiteterne og andre videregående uddannelsesinstitutioner skal etablere fælles mødesteder for studerende med iværksætterambitioner, således at studerende i løbet af deres studietid kan mødes i netværk på tværs af uddannelsesinstitutioner, fakulteter og studieretninger.

6. Flere skal skabe deres eget job

Kombinatører

I Danmark er det svært at kombinere et lønmodtagerjob med en karriere som selvstændig, fordi man risikerer at blive straffet i dagpengesystemet i tilfælde af ledighed. Svenske erfaringer har dokumenteret, at det reducerer risikoen for ledighed og styrker den enkeltes employability, når et lønmodtagerjob kombineres med at drive virksomhed. Derfor må vi indrette dagpengesystemet, så den enkeltes arbejdsindsats tæller uafhængigt af, om den er udført som selvstændig eller som lønmodtager.

Ledige med opgaver som selvstændig

Det skal kunne betale sig for ledige selv at tage initiativ og bringe sig helt eller delvist ud af ledighed og ind på arbejdsmarkedet. Derfor må vi ikke straffe de ledige, som udfører opgaver som selvstændige i begrænsede perioder. Ledige skal kunne tage tidsbegrænsede opgaver som selvstændige uden at miste dagpengere retten.

AC foreslår:

Dagpengereglerne skal justeres så lønnede arbejdsopgaver tæller med i beskæftigelseskravet, uanset om der er tale om arbejdsopgaver udført som lønmodtager eller som selvstændig. Desuden skal en ledig kunne tage job som selvstændig i kortere perioder uden at risikere at miste dagpengere retten.

Bedre vækstbetingelser for virksomhederne

Bedre vækstbetingelser for virksomhederne

7. Skatteincitament for øget beskæftigelse i den private sektor

Erhvervspolitikken skal i højere grad bruges som motor for beskæftigelsespolitikken, så virksomhederne får et stærkere incitament til at koble deres vækst-, innovations- og kompetencebehov gennem rekruttering af nye medarbejdere. Denne proces kan fremmes ved at give de private virksomheder et målrettet og midlertidigt skatteincitament til at ansætte flere medarbejdere.

AC foreslår:

Der gives et ekstraordinært nedslag i selskabsskatten/virksomhedsskatten i 2013 og 2014 med det formål at øge vækst og beskæftigelse i den private sektor. Nedslaget beregnes på grundlag af øget beskæftigelse i virksomheden kombineret med forøgelsen af lønsummen ud over den af senest foregående 12 måneder med højeste antal årsværk/lønsum. Modellen indrettes, så en forøgelse af fuldtidsårsværk ved ansættelse af ledige sammen med en øget lønsum giver et nedslag på 50 pct. af den forøgede lønsum, maksimalt 400.000 kr. pr. årsværk.

8. Fælles nordisk vækstprogram for gazellevirksomheder

Norden halter bagud med hensyn til antal vækstvirksomheder. Derfor bør der gøres mere for at understøtte nye lovende gazellevirksomheder i de nordiske lande. Der er behov for en stærk nordisk vækstklunge, der vil kunne tiltrække udenlandsk kapital og sikre, at Norden som region kan konkurrere globalt.

I den globale vækstdebat bliver den nordiske samfundsmodel betragtet som et stærkt grundlag for vækstskabelse med styrkepositioner inden for bl.a. energi, klima og biotek. Fælles nordiske styrkepositioner er et godt afsæt for at udvikle regionen som en central spiller i den internationale konkurrence.

AC foreslår:

Nordisk Ministerråd skal tage initiativ til, at der etableres et nordisk vækstprogram, der kan samle og udvikle de hurtigst voksende virksomheder fra de nordiske lande. Programmet vil kunne bidrage til udviklingen af en ny nordisk iværksætterinfrastruktur, der også kan få stor betydning for opbygningen af en national iværksætterinfrastruktur.

9. Små virksomheder skal kunne fremføre underskud

Det vil være en hjælp for små virksomheder at kunne fremføre et skattemæssigt underskud. Det vil have stor betydning for de små virksomheders likviditet og for deres muligheder for at geninvestere i innovation og jobskabelse. En sådan mulighed for at fremføre et akkumuleret underskud vil desuden betyde, at vi får vilkår svarende til de gældende vilkår i en lang række af de lande, vi konkurrerer med.

AC foreslår:

Små virksomheder skal have mulighed for at fremføre et akkumuleret underskud.

Flere kompetencer til virksomhederne

Flere kompetencer til virksomhederne

10. Ny Akademikerkampagne: Fokus på særlige vækstudfordringer i SMV'erne

Akademikerkampagnen er udtænkt som et laboratorium, der udvikler og afprøver nye metoder til at fremme akademikerbeskæftigelsen gennem sammentænkning af erhvervs- og beskæftigelsesinitiativer.

Fokus på virksomhedernes behov er nødvendigt for en effektiv beskæftigelsesindsats. Selvom regeringen, med de seneste signaler om større virksomhedskontakt i beskæftigelsesindsatsen, kan være ved at nå til samme konklusion, er der fortsat et behov for, at Akademikerkampagnen udvikler nye metoder til at forfine og forbedre kontakten til virksomhederne. Samtidig er det netværk mellem erhvervs-, beskæftigelses- og uddannelsessystemet, der er opbygget gennem Akademikerkampagnen, en nødvendig del af metodens succes. En fortsættelse af kampagnen er således vital for en fortsat smidig og effektiv udbredelse af højtuddannet arbejdskraft i hele SMV-segmentet.

Tilgang af højtuddannet arbejdskraft er en af de mest effektive måder at genstarte udviklingen i små og mellemstore virksomheder, som vækstmæssigt er bremsede op. Akademikerkampagnen har med fokus på virksomhedernes behov været en vigtig komponent i brobygningen mellem akademikere og SMV'er.

AC foreslår:

Akademikerkampagnen fortsætter i 2014-16 med fokus på at afprøve tre målrettede metoder til at løse særlige vækstudfordringer i SMV'erne. Samtidig bevares kommunikationskanalerne og samarbejdet mellem aktørerne på erhvervs-, uddannelses- og beskæftigelsesområdet. Grundideen er at udvikle en differentieret og specialiseret virksomhedskontakt oven på de generelle metoder, som allerede er tilvejebragt med kampagnen. Vi foreslår, at følgende tre metoder afprøves:

- **Certificeret specialkorps**

Korpset skal sikre en koordinering og professionalisering af den landsdækkende match- og vejledningsindsats i SMV'erne. Korpset skal bestå af personer fra forskellige dele af erhvervsfremme-, uddannelses- og beskæftigelsesystemet og nedsættes som en udbygget del af Akademikerkampagnens sekretariat.

- **Branche- og områdespecialiseret virksomhedskontakt**

Dialogen med virksomhederne skræddersyes til de omstillingsudfordringer, som kendetegner den specifikke branche eller område – f.eks. Transportsektoren og Grøn Omstilling. I tæt samarbejde med de respektive brancheorganisationer og områder målrettes Akademikerkampagnen til områder, hvor tilførsel af højtuddannede forventes at have en umiddelbar og forstærket effekt på innovation, vækst og jobskabelse.

- **Vækst via generationsskifte**

Akademikere kan spille en vigtig rolle i.f.t. at være med til at sikre et succesfuldt generationsskifte i små og mellemstore virksomheder. De kommende 10 år skal der ske et ejer- eller direktørskifte i 60-70.000 virksomheder i Danmark med risiko for vækststopbremning. Nye familieledere er ofte uddannet efter et mesterlæreprincip, hvor kompetencerne er erhvervet gennem de tætte familierelationer til virksomhed og til virksomhedens stifter. Det at lede en virksomhed i dag kræver dog ofte målrettet lederuddannelse og ledelseserfaring fra andre virksomheder. Der kunne eksempelvis etableres et samarbejde mellem Akademikerkampagnen og Danske Revisorer og Danske Advokater, så akademikerrekrutteringen i forbindelse med generationsskifte får en forankring gennem en af virksomhedslederen allerede etableret rådgiver.

11. Systematisk indsats for at imødegå mangel på specialistkompetencer

Trods historisk høj akademikerledighed er der erhvervsområder, hvor det er særdeles vanskeligt at skaffe højtuddannede med særlige specialistkompetencer. Det gælder eksempelvis offshore-området og IT-området. Sådanne mangelsituationer udgør en væsentlig barriere for vækst. Ledige akademikere kan med en målrettet kompetencetilførsel udfylde kompetencehullerne, men det nuværende beskæftigelsessystem er hverken indholdsmæssigt eller organisatorisk gearret til at løfte opgaven med at give ledige akademikere de nødvendige tillægskvalifikationer.

AC foreslår:

Den snarlige reform af beskæftigelsessystemet skal sikre den fornødne strategiske og økonomiske prioritering af en systematisk uddannelsessatsning, som retter sig mod behovet for at give ledige akademikere de nødvendige tillægskvalifikationer til at udfylde specifikke kompetencehuller på arbejdsmarkedet.

12. International videnpilot

Videnpilotordningen har været en af de seneste års største erhvervspolitiske succeser, idet videnpiloterne gennem konkrete projekter i virksomhederne har bidraget til særligt SMV'ernes innovation og vækst. Succesen bør følges op med et tilsvarende tilskud til internationale videnpiloter, der kan bidrage til virksomhedernes internationale strategiarbejde. Ordningen skal også kunne benyttes i den offentlige sektor.

AC foreslår:

Der etableres en særlig gren af videnpilotordningen for virksomheder, som gerne vil styrke deres eksportorientering og tilstedeværelse på de internationale markeder. Kravet til virksomheden er, at videnpiloten etablerer et projekt, der har til formål at styrke virksomhedens internationale profilering og eksport.

13. Kandidatstuderende fra BRIK-lande som brobyggere til vækstmarkederne

De danske universiteter og videregående uddannelsesinstitutioner udgør krumtappen i samfundets talentudvikling. Men talenter udvikles også uden for landets grænser, og netop adgangen til medarbejdere med internationale kompetencer, der kan agere kulturelle brobyggere er afgørende for danske virksomheders internationale konkurrenceevne og succes på eksportmarkederne.

Mens Danmarks traditionelle eksportmarkeder i USA og Europa er påvirket af den finansielle krise, imponerer BRIK-landene, Brasilien, Rusland, Indien og Kina, med høje vækstrater. Den danske regering har da også lanceret en særlig strategi for styrket dansk indsats – den såkaldte BRIK-strategi. Men Danmark er ikke alene om at have en særlig erhvervs- og eksportstrategi for BRIK-landene, og potentialet for yderligere samhandel er da også kolossal. Eksempelvis udgjorde eksporten til Brasilien en andel på 0,76 pct. af den samlede danske eksport i 2011.

AC foreslår:

Der afsættes midler til særlige BRIK-stipendier, som skal bruges til at tiltrække studerende fra BRIK-landene til danske kandidatuddannelser. Stipendierne administreres af universiteterne og gives til dygtige studerende fra BRIK-landene efter en nærmere fordelingsnøgle. Efter afsluttet kandidatuddannelse skal den udenlandske dimittend forpligte sig til at arbejde i Danmark eller for en dansk virksomhed i sit hjemland i to efterfølgende år. Såfremt dimittenden ikke opfylder sin forpligtelse, er stipendiet at betragte som et studielån, der tilbagebetales til den danske stat.

**Mere viden til
virksomhederne**

Mere viden til virksomhederne

14. Offentlige forskningsinvesteringer på 1,5 pct. af BNP i 2020

Danmark har nået Barcelonamålet med samlede investeringer i forskning på 3 pct. af BNP – heraf 1 pct. som er offentlige forskningsinvesteringer. Det er et flot resultat, men det må ikke blive en sovepude. Vi må fortsat have et højt ambitionsniveau for forskningsinvesteringerne, hvis vi vil være blandt de stærkeste og mest velstående regioner i verden. Investeringerne skal fokusere på øget videnudvikling og innovation til gavn for virksomhederne.

AC foreslår:

De offentlige forskningsinvesteringer øges til 1,5 pct. af BNP i 2020. Pengene skal bruges til at udvikle forskning og ny viden i partnerskaber mellem virksomheder og universiteter og til at videreføre flerårsaftalerne om basismidler til universiteterne, så de kan levere excellent forskning og flere kandidater af høj kvalitet til virksomhederne.

15. Ny model for vidensoverførsel fra universiteterne

Den nuværende Techtrans-ordning, som har til formål at styrke konkurrenceevnen ved at fremme omsætningen af ny viden og teknologi mellem offentlige forskningsinstitutioner og erhvervslivet, har ikke haft den tilsigtede effekt. Techtrans-ordningen bygger i for høj grad på, at aktiviteterne skal fungere på markedsvilkår og sikre indtægt og patenter til universiteterne. Denne tilgang har vist sig at være hæmmende i forhold til at få patenterne ud til virksomheder, der kan realisere dem og bringe dem ud til markedet. Der er derfor brug for en ny model for omsætning af ny viden og teknologi mellem universiteter og virksomheder, herunder en incitamentsstruktur, der kan sikre, at universiteterne og forskerne deler deres viden med virksomhederne, etablerer netværk og udvikler samarbejdsrelationer.

AC foreslår:

Den gældende lov om teknologioverførsel mv. ved offentlige forskningsinstitutioner tages op til revision med henblik på at skabe incitamentter – både via økonomi og meritring - til en mere åben videnudvekslingskultur mellem forskere og virksomheder.

16. Innovationsordning målrettet SMV'erne

Der ligger et stort uudnyttet vækst- og beskæftigelsespotentiale i at skabe ny innovation i de små og mellemstore virksomheder, Derfor

er der brug for en innovationsordning med det formål at udvikle virksomhedens produkt- og/eller serviceportefølje.

AC foreslår:

Små og mellemstore virksomheder skal have mulighed for at trække på professionel bistand til at udvikle virksomhedens ydelser, produkter og processer i en tidsafgrænset periode på nærmere bestemte vilkår. Ydelsen skal bestå af to dele:

- 1) En analysedel, hvor virksomhedens markeds- og konkurrencevilkår samt innovationsbehov identificeres.
- 2) En gennemførselsdel med iværksættelse af konkrete innovationsaktiviteter.

Det er afgørende, at ordningen bliver efterspørgselsdrevet, dvs. tager udgangspunkt i virksomhedernes behov. Selve innovations-tjekket skal leveres af godkendte, dvs. certificerede konsulenter, specialister m.fl., der fx kan være tilknyttet et væksthus.

Akademikerkampagnen kan bidrage til markedsføringen af ordningen og skabe et effektivt og velfungerende netværk blandt de certificerede konsulenter og specialister samt være behjælpelig med rekruttering af højtuddannede med de rigtige kompetencer.

AC
Nørre Voldgade 29, 3. sal
DK-1017 København K
www.ac.dk

Marts 2013

Denne publikation kan ved tydelig
kildeangivelse frit kopieres.